

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Анатыш жирлеге Советы

КАРАР № I-2

Анатыш авылы

2018 елның 11 гыйнварындагы

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе
муниципаль районы Анатыш авыл
жирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның
жирле нормативларын раслау турында.

Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлар белән тәэммин ителешнен минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең жыелма исәп-хисап күрсәткечләрен һәм мондый объектларның халык өчен территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә үтемле булын исәпләү күрсәткечләрен билгеләү максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 8 статьясындагы 1 өлешенең 2 пункты һәм 29.4 статьясы, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Анатыш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районның "Анатыш авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районаны Анатыш авыл жирлеге Советының 2017 елның 7 ноябрендәге «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы «Анатыш авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативларын әзерләү, раслау һәм аларга үзгәрешләр керту тәртибе турындағы нигезләмәне раслау һәм, шулай ук килешүне исәпкә алып,» Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл жирлеге " муниципаль берәмлеге Советының 2017 елның 7 ноябрендәге X-1 номерлы каары

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл жирлегенең жирле үзидарә органнарына жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл жирлеге Советы вәкаләтләрен бирү турында 2016 елның 15 декабрендәге каары:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл жирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативларын раслау турында" 2008 ел, 31 декабрь, 988 нче каары

2. Элеге каарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл жырлекенең махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру турында Карап кабул ителде:

-Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Анатыш авылы, Клуб ур., 17 йорт;

-Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Шиланка авылы, Яр буе урамы, 1 нче йорт;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районның рәсми сайтында интернет-телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча: <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru> » Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында " Интернет мәгълүмати- телекоммуникация чөлтәрендә веб-адрес буенча: <http://pravo.tatarstan.ru> к

3. Элеге каарның үтәлешен контролльдә тотам.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Анатыш авылжырлеге башлыгы

К.К.Жамалиев

Расланган
Совет карары белэн
Анатыш
авыл жирлеге башлыгы
Балык Бистәсе
Зэй муниципаль районы
Татарстан Республикасы Президенты
2018 елның 11 гыйнварындагы № I-2

ЖИРЛЕ НОРМАТИВЛАР
ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ПРОЕКТЛАШТЫРУ
АНАТЫШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПРЕЗИДЕНТЫ

2018 нче ел

ТОТУ

1. ГОМУМИ

НИГЕЗЛӨМӨЛӘР

2. КАГЫЙДӘЛӘР	ҺӘМ	КУЛЛАНУ	ӨЛКӘСЕ	ИСӘП-ХИСАП	...
3. АНАТЫШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕЦ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ.....					
4. Төп өлеш					
4.1. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре					
авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык сularны ағызу;					
авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемлелеге буенча исәп-хисап күрсәткечләре.....					
4.2. Исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтәлу дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре					
4.3. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре					
гражданнарның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары исемлеге,					
авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булын исәпләү күрсәткечләре.					
4.4. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре					
авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булын исәпләү күрсәткечләре					
4.5. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре					
авыл жирлегенең физик культура һәм массакуләм спорт бүлеге; исәп-хисап					
авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин кадәр үтемле булыу күрсәткечләре					
4.6. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре					
авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре					
4.7. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; исәп-хисап күрсәткечләре					
мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы.					
авыл жирлеге башлыгы					
4.8. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре					
авыл жирлеге халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү; исәп-хисап күрсәткечләре					
мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы.					
авыл жирлеге башлыгы					
4.9. Объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре					
авыл жирлеге халкына ритуаль хезмәтләр күрсәтү; исәп-хисап күрсәткечләре					
мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуы.					
авыл жирлеге башлыгы					

- 4.10. Объектлар белән тәэммин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәпхисап курсәткечләре социаль тәэммин итү һәм халыкны социаль яклау бүлеге; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булын исәпләү курсәткечләре .....
5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРГА НОРМАТИВ ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘҮ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТАРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР .....
- 5.1. Авыл жирлеге халкының электр, жылылық, газ һәм су белән тәэммин итү, ташландык суларны ағызу объектларында норматив ихтияжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр .....
- 5.2. Авыл жирлеге халкының торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларында норматив ихтияжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр .....
- 5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр .....
- 5.4. Авыл жирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтияжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр .....
- 5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр .....
- 5.6. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларында норматив ихтияжын билгеләү, аларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр объектов.....
- 5.7. Авыл жирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында норматив ихтияжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр ..
- 5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр .....
6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР.....

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Анатыш авыл жирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативлары (алга таба-нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районның норматив-хокукий актлары нигезендә эшләндә.

1.2. Элеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәләләр законнар белән җайга салына.

«техник җайга салу турында» 27.12.2002 ел, № 184-ФЗ Федераль закон таләпләре нигезендә, Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган норматив-техник документлар.

1.3. Элеге нормативлар, оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районның Анатыш авыл жирлеге территорииясендә үз эшчәнлеген алыш баручы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлеге субъектлары өчен мәжбүри.

1.4. Шәһәр төзелеше проектларының жирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр керту федераль законнар, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл жирлеге үзидарә органнарының норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Элеге нормативлар авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

1.6. Авыл жирлеге халкының тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнә торган жирле әһәмияттәге объектларга түбәндәгә өлкәләргә карый торган объектлар керә::
Халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык сularны агузы;

жирле әһәмияттәге автомобиль юллары, жирле әһәмияттәге транспорт объектлары;

социаль яклауга мохтаҗ гражданнарның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелешен үстерүгә дәүләт ярдәме турында;

мәдәният, массакүләм ял, ял;

мәгълүматлаштыру һәм элемтә;

физик культура һәм массакүләм спорт;

көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару;

төзекләндерү һәм яшелләндерү;

ритуаль хезмәтләр күрсәтү;

социаль тәэмин итү һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар үз эченә түбәндәгә өлешләрне ала:

төп өлеше (тәэмүн ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре
авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәп-хисап күрсәткечләре; ;
төп өлештәге исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү буенча материаллар норматив;
төп өлештәге исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсे норматив;
авыл җирлеге халкының норматив ихтыяжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр;
җирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары, әлеге объектларны урнаштыру буенча;
авыл җирлегенең кыскача характеристикасы.

2.ИСӘПЛӘҮ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ һәМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре түбәндәгеләр кулланыла:
территориаль документларны әзерләү, Килештерү, раслау һәм тормышка ашыру
Анатыш авыл җирлеген планлаштыру документлары, авыл җирлеге территорияләренә карата эшләнелә торган территорияне планлаштыру документлары.
2.2. Шәһәр төзелешен проектлаштыру нормативлары каарлар кабул итү өчен кулланыла дәүләт хакимиите һәм җирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарың үтәлешенә контроль һәм күзәтчелек органнары тарафыннан.
2.3. Ҙирлекнең җирле әһәмияттәге объектлары исемлеге, исәп-хисап күрсәткечләре минималь
авыл җирлеге халкының тәэмүн ителешенең рөхсәт ителгән дәрәжәсе һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булу дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән күрсәткечләре үтәлу өчен мәжбүри булып тора.
2.4. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән, гамәлдән чыгару һәм (яки) үзгәрту турында
әлеге нормативларда сылтама бирелгән кешеләргә алмашка кертелгән нормаларга таянып
эш итәргә кирәк.

3. КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКА АНАТЫШ АВЫЛ ҘИРЛЕГЕ

3.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Анатыш авыл җирлеге территориясенең кыскача характеристикасы, шулай ук халыкның саны, тыгызлығы һәм социаль-демографик составы турында мәгълүматлар, җирлекнең башка характерлы үзенчәлекләре:
Анатыш авыл җирлеге «Балык Бистәсе муниципаль районы «муниципаль берәмлекенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 37-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелде. Анатыш авыл җирлеге Балык Бистәсе муниципаль районның көньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Анатыш авыл җирлеге төньякта Бәтке һәм Шумково авыл җирлеге белән, көнчыгышта – Балык Бистәсе шәһәр җирлеге, көнбатышта-Рус Әшнәгә авыл җирлеге, көньякта – Полянка авыл җирлеге белән чиктәш. Анатыш авыл җирлегенең мәйданы -217,3 га.

Балык Бистәсе муниципаль районның Анатыш авыл жирлегенең перспектив халық саны (кешесе)

Территориянең исеме	2017 ел.	2020 ел.	2030 ел.
Анатыш авыл жирлеге	731	715	618
Анатыш	610	613	547
Шиланка	121	102	71

3.2 торак төзелеше

Жирлекнен үсеш перспективасы туризм, торак, юллар төзелеше, торак-коммуналь өлкәдә базар мөнәсәбәтләре булдыру кебек уникаль производстволарның һәм өлкәләрне үстерү белән бәйле, бу исә жирлекнен торак-коммуналь хужалыгын модернизацияләү кирәклегенә бәйле.

Анатыш авыл жирлегенең гамәлдәге төзелеше шәхси торак йортлар белән тәэмин ителгән. 2017 елның 1 гыйнварына торак фондының гомуми мәйданы 15,0 мең кв. м тәшкил итә. ТР буенча уртacha күрсәткеч 24.3 кв. м тәшкил итә.

3.3 социаль өлкә

Социаль өлкә объектлары шулай ук коммуналь хезмәтләрне кулланучылар булып тора.

3.4 мәдәният объектлары.

Анатыш авыл жирлегендә мәдәният объектлары булып мәдәният йорты һәм китапханә санала.

4. ТӨП ӨЛЕШ

4.1. Авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык сularны агызу объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенен исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәҗәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.1.1. Торак пунктларны төзү буенча инженерлык жиһазлары системасы кирәк авыл жирлегенең территориаль планлаштыру һәм су белән тәэмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тәэмин итү схемалары документлары нигезендә проектлау.

Әлеге тармак схемаларында технологиянең принципиаль мәсьәләләре хәл итепергә тиеш, инженерлык чeltәрләренең егәрлекләре, күләмнәре, схеманы гамәлгә ашыру чираты буенча кинәшләр бирелде.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

2 нче таблицада

№ үзгәрту	Объектның исеме	Аз уагаqsız житешлек халык	Максималь yaraqsız территориаль уңайлылык өчен халык
1	Система объектлары электр белән тәэмин итү: электр трансформаторлар подстанцияләр, булү пунктлары, электр чeltәрләре төрле көчәнеш	100 процент житешлек торак йортларның электр энергиясе белән тәэмин итү ижтимагый биналар; 100 процент торак урамнарны яктырту	билгеләнми

2	Система объектлары жылылык белән тәэмин итү, шул исәптән: үзәкләштерелгән: котельный лар, жылылык электростанцияләр, жылылык чөлтәрләре; үзәкләштерелгән: автоном учреждениеләр шәхси котельный лар, фатир жылылык генераторлары, жылылык чөлтәрләре	100 процент жылылык белән тәэмин ителеш энергиясе торак йортлар ижтимагый биналар	билгеләнми
3	Система объектлары үзәкләштерелгән газ белән тәэмин итү: газ бүлү чөлтәрләре газ тутыру станцияләре газ жайга салу пунктлары нокта; газ бүлү чөлтәрләре	100 процент газ белән тәэмин ителеш торак биналар	билгеләнми
4	Система объектлары үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү: су белән тәэмин итү чыганаклары, су алу корылмалары, савытлар саклау өчен су, сууткәргеч	100 процент су белән тәэмин итү торак һәм ижтимагый бина	билгеләнми
5	Су бүлү системасы объектлары * , шул исәптән: үзәкләштерелгән: чистарту корылмалары, канализация насослары канализация станцияләре торбауткәргеч; үзәкләштерелгән: локальные чистарту Корылмалар, атланналар канализация станцияләре торбауткәргеч	100 процент торак йортлар белән тәэмин итү ижтимагый биналар	билгеләнми

* исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәҗәсенең хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкы өчен торак пунктлар һәм жирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары чикләрендә автомобиль юллары белән идарә итү; авыл жирлеге

халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.2.1. Автомобиль транспорты барлық биналарга да барып житәргә тиеш. корылма.

4.2.2. Территориаль дәрәжәнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

авыл жирлеге халкы өчен жәмәгать транспорты тұқталыш пунктларыннан файдалану мөмкинлеген 3 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк. Авыл жирлеге халкының әлеге объектлар белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

3 нче таблицада

№ үзгәртү	Объектның исеме	Халык өчен территориаль үтемелек дәрәжәсе (метр)
1	Тұқталыш пунктлары, тулаем алғанда, торак буенча нокта	500

4.3. Тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкының социаль яклауга мохтаж гражданнарның хоқукларын тәэмин иту максатларында гамәлгә ашырыла торған торак төзелеше объектлары; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре;

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

4 нче таблицада

№ үзгәртү	Объектның исеме	Минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеш дәрәжәсе халык саны (кв.м / кеше) 2017 ел	Минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеш дәрәжәсе халык саны (кв.м / кеше) 2025ел	Максималь yaraqsız территориаль уңайлылык өчен халык
1	Максималь yaraqsız территориаль уңайлылык өчен халык	20,52	26,4	билгеләнмине устанавливается

Искәрмә.

Киләчәккә исәп-хисап күрсәткечләре факттагы күрсәткечләрне исәпкә алып корректлана 2025,2035 елларда ирешелгән торак урыннарының гомуми мәйданы белән тәэмин ителешнең минималь дәрәжәсе.

4.4. Тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкы өчен мәдәният, массакүләм ял итү, ял итү объектлары; мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

5 нче таблицада

№ үзгәртү	Объектның исеме	Минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеш дәрәжәсе халық	Максималь рөхсәт ителгән территориаль дәрәжә халық өчен уңайлык
1	Клуб учреждениеләре торак пунктлар өчен: халық саны: 0,2 – 1 мең кеше. 1 – 3 мең кеше.	300 мест 300 – 230 мест	билгеләнми
2	Авыл китапханәсе авыл жирлекләре халық саны булган пунктлар халық: 1 – 3 мең кеше.	300 урын 300-230 урын	билгеләнми

Искәрмә.

1. Азрак исәп-хисап күрсәткечен зур торак пунктлар өчен кабул итәргә кирәк.
2. Халық саны 1,5 меннән артык булган авыл торак пунктлары өчен объектларның санын, составын һәм сыйдырышлылыгын билгеләгәндә, 30 минутлык жәяүлеләр йөри алырлык зонада урнашкан башка торак пунктлардан килгән халыкны өстәмә рәвештә исәпкә алырга кирәк.
3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 42нче карары нигезендә 26.01.2009 г. халыкның клуб хезмәтләре белән тәэмин итешенең социаль гарантияләре дәрәжәсе
2019 елга кадәр учреждениеләр һәм китапханәләр гамәлдәге тәэмин ителеш дәрәжәсенә кабул ителә.

4.5. Тәэмин итешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтәмле булуын исәпләү күрсәткечләре; авыл жирлеге халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән идарә итү буенча исәп-хисап күрсәткечләре;

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

6 нче таблицада

№ үзгәртү	Объектның исеме	Минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеш дәрәжәсе халық	Максималь рөхсәт ителгән территориаль дәрәжә халық өчен уңайлык
1	Спорт заллары	1000 кешегә 350 кв. м.	билгеләнми
2	Яссы спорт төрләре корылма	1000 кешегә 1950 кв. м.	билгеләнми

4.6. Тәэмин итешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектлары белән исәп-хисап күрсәткечләре мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган дәрәҗәдә файдаланылуы. авыл жирлеге башлыгы

4.6.1. Халык тәэмін ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеген мәгълүматлаштыру һәм элементә объектлары белән 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

7 нче таблицада

№ үзгәртү	Объектның исеме	Үлчәү берәмлеге	Минималь рөхсәт ителгән тәэмін ителеш дәрәжәсе халык
1	Почта элементәсе бүлеге	төзелеш объектлары авыл жирлеге	1

4.6.2. Территориаль дәрәжәнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

авыл жирлеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элементә объектларының үтемлелеге билгеләнә.

4.7. Тәэмін ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкының қөнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары; исәп-хисап авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы күрсәткечләре

4.7.1. Қөнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары исемлеге, мондый объектларның урнашуы Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районнының Анатыш авыл жирлеге территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы нигезендә кабул ителә.

4.7.2. Территориаль дәрәжәнең максималь рөхсәт ителгән максималь күрсәткече халык өчен каты қөнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер мәйданчыкларының һәркем өчен ачык булуы

авыл жирлеге (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дәвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт мәйданчыкларыннан, ял иту урыннарыннан ераклыктан) 100 метр күләмендә кабул итәргә тиеш.

4.8. Тәэмін ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкын төзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары; исәп-хисап авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы күрсәткечләре

4.8.1. Халык тәэмін ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре

авыл жирлегенең гомуми файдаланудагы территорияләре белән яшелләндерелгән 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

8 нче таблицада

№ үзгәртү	Объектның исеме	Аз уагаqsız житешлек халык (кв. метр / кеше)	Максималь уагаqsız территориаль унайлылык өчен халык саны(кв. м/ч)
1	Яшелләндерелгән территорияләр авыл торак пунктларында файдалану нокта	12	билгеләнми

Искәрмә.

Урманнар янәшәсендәге торак пунктларның яр буе зоналарында

зур елгалар hэм сұлықлар, гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы кимергә рөхсәт ителә, әмма 20% тан да артык түгел.

4.9. Тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкының ритуаль хезмәт күрсәту объектлары; исәп-хисап авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы күрсәткечләре

4.9.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 9 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

9 нче таблицада

№ үзгәрту	Объектның исеме	Минималь ителгән тәэмин ителеш дәрәжәсе халык саны (га/1 мен кеше)	Максималь ителгән территориаль дәрәжә халык өчен үнайлык
1	Кладбище традиционного захоронения	0,24	билгеләнми

4.10. Тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең хисап күрсәткечләре авыл жирлегенең социаль тәэмин итү hэм халыкны социаль саклау объектлары белән исәп-хисап күрсәткечләре авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү

4.10.1. Халыкны дайми саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәжәсе инвалидлар автотранспортның дайми рәвештә жинел автомобильләрне саклау урыннарының 10 % (ләкин 1 урыннан да ким булмаган санда), шул исәптән 5-сө инвалидлар автотранспортның кабул итәргә кирәк % инвалидлар автотранспорты өчен кресло-коляскада махсус урыннар.

Инвалидларның шәхси автотранспортның вакытлыча саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәжәсен учреждениеләр hэм хезмәт күрсәту предприятиеләре янында жинел автомобильләрне кыска вакытлы саклау өчен ачык мәйданчыкларда 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган) кабул итәргә кирәк.

5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӘГЕ ОБЪЕКТЛАРГА БУЛГАН ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘҮ, ӨЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТАРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл халкының норматив ихтияжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр су белән тәэмин итү, ташландык суларны ағызу, әлеге объектларны урнаштыру буенча торак пунктларның чикләре турында

5.1.1. Электр белән тәэмин итү системаларын проектлауны нигездә башкарырга кирәк нигезендә билгеләнә торган электр чыганакларына электр нагрузкасы күрсәткечләре СП 31-110-2003 таләпләре буенча "торак йортларның электр җайланмаларын проектлау hэм монтажлау"

(6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААЖнең техник сәясәте турындагы Нигезләмә (2 бүлек). Торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәп-хисап йөкләнешенең эреләнгән күрсәткечләре

алдан исәп-хисап ясау өчен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

10 нче таблицада

Сан халык (мен кеше)	Торак пункт табигый газдагы плитэлэр белән (кВт/кеше) тулаем алганда,. торак пунктка	Торак пункт табигый газдагы плитэлэр белән (кВт/кеше) үзәк	Торак пункт табигый газдагы плитэлэр белән (кВт/кеше) микрорайоннар/кварталлар
кимендә 3	0,41	0,51	0,39

Искәрмә.

1. Торак пункт үзәге төшөнчәсе астында территорияне аңларга кирәк.

төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре шактый.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләмәләр исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен

тубәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк:

табигый газда плитэлэр куелган торак пунктлар өчен: 1,2-1,6.

Торак пункт үзәге территориясендә зур әһәмияткә ия булырга кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнешен сайлау гамәлгә ашырылырга тиеш.

перспективалы электр йөкләнешләренең үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасының бүлү электр челтәре комплексы челтәрләренең перспектив үсеше схемасы нигезендә.

Торак пунктларның электр челтәрләренең киеренkelеге исәп-хисап чоры һәм энергия системасында көчәнешләр системасы чикләрендә аларны үстерү концепциясен исәпкә алып сайланы: 35 – 110 – 220 – 500кВ яки 35 – 110 – 330 – 750 кВ.

Электр белән тәэммин итү системасының киеренkelеге, ким дигендә, сайлап алынырга тиеш

энергия трансформациясе баскычлары саны. Якын арада ин күп вакыт 35-110/10 кВ көчәнешләр системасы максатка ярашлы булып тора.

Трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлау; торак пунктлар территорияләрендә электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре һәм 2006 елның 2 июнендәге «ФСК ЕЭС» ААЖнең техник сәясәтे турындагы Нигезләмәнең 2 бүлеге таләпләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләре, бүлү жайланмалары һәм күчү пунктлары торак төzelеше территориясендә урнашкан кабельләргә электр тапшыру линияләренең нава линияләрен ябык типтагы проектларга тәкъдим ителә.

5.1.2. Проектлау һәм яңаларын төзү, реконструкция һәм гамәлдәгеләрен үстерү жылышлык белән тәэммин итү системаларын расланган схема нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк

авыл жирлеген жылышлык белән тәэммин итү.

Жылышлык белән тәэммин итү системаларын проектлауны күрсәткечләр нигезендә башкарырга кирәк

жылышлык челтәрләре «СНиП 41-02-2003 (5 бүлек), ГОСТ Р 54964-2012» туры килү-кilmәүне бәяләү. Күчемсез милек объектларына экологик таләпләр»(А күшымтасы).

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылышлык белән тәэммин итү чыганаклары

коммуналь-склад һәм житештерү зоналарында, үзәкләрдә урнаштырырга киңәш ителә жылышлык йөкләнмәләре.

Жылышлык белән тәэммин итү чыганакларын, жылышлык пунктларын урнаштыру нигезле булырга тиеш акустик хисаплар.

Трассаларны һәм жылыштык чөлтәрләрен салу ысуулларын тиешле таләпләргә туры китерүне күздә тотарга кирәк

СНиП 41-02-2003 «жылыштык чөлтәрләре» (9 бүлек), СП 42.13330.2011

СНиП 2.07.01-89 * актуальләштерелгән редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына семинар-киңәшмә узды (12 бүлек).

5.1.3. Проектлау һәм яналарын төзү, реконструкция һәм гамәлдәгеләрен үстерү газ белән тәэмин итү системаларын СНиП 42-01-2002 таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк

» Газ бүлү системалары", ПБ 12-529-03 «системаларның куркынычсызлыгы қагыйдәләре газ белән тәэмин итү һәм газ куллану Генераль схемасы нигезендә, торак - коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә, Татарстан Республикасын газ белән тәэмин итү һәм газлаштыруның Генераль схемасы нигезендә торак-коммуналь хужалыкны газлаштыру, сәнәгать һәм башка оешмаларның республика программалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның эреләндерелгән курсәткечен бер кешегә елни 220 куб. м күләмендә кабул итәргә кирәк.

Газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ өстәмә пунктларны торак төзелеше территориясеннән читтә урнаштырырга кирәк торак пунктны, жылы яктан.

Газ бүлү чөлтәрендә газ басымын кимету һәм жайга салу өчен газ жайга салу (блоклы яки шкафлы) пунктларын проектларга кирәк.

Газ жайга салу пунктын район үзәгендә, максималь рәвештә, урнаштырырга кирәк районның йөкләнеш үзәгенә якын.

Торак пунктларда аерым торучы газ жайга салучы пунктларны биналар һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнаштырырга кирәк:

газ басымы булганда, газ регулятор пунктына 0,6 МПа – 10 метрга кадәр тапшырганда;
газ басымы 0,6 – 1,2 МПа – 15 метр.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тәэмин итү системаларын проектлау, шул исәптән сайлау

су белән тәэмин итү чыганакларын, су алу корылмаларын урнаштыруны СП 30.13330.2012 таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк 2.04.01-85*«Эчке сууткәргеч һәм биналарны канализация», СП 31.13330.2012

СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.02-84* " су белән тәэмин итү. Тышкы чөлтәрләр һәм корылмалар", СП 42.13330.2011

СНиП 2.07.01-89 * актуальләштерелгән редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПин 2.1.4.1074-01 «Эчәргә яраклы су. Үзәкләштерелгән эчәргә яраклы су белән тәэмин итү системаларының су сыйфатына карата гигиена таләпләре.

Сыйфат контроле. Кайнар су белән тәэмин итү системаларының куркынычсызлыгын тәэмин итүгә гигиеник таләпләр», СанПин 2.1.4.1175-02 «үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының сыйфатына гигиеник таләпләр. Чыганакларны санитар саклау», ГОСТ 2761-84* «үзәкләштерелгән хужалык-эчәр су белән тәэмин итү чыганаклары. Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары " СанПин 2.1.4.1110-02;

Су куллану буенча уртacha тәүлеклеклек (бер ел эчендә) чагыштырмача курсәткеч.

халыкның хужалык-эчәргә яраклы ихтияжларын тәүлегенә 200 литр күләмендә кабул итәргә кирәк (эчке сууткәргеч һәм канализация белән тәэмин ителгән биналар өчен, ванналар һәм жирле су жылытыкчлар белән).

Су алу корылмаларының тибын һәм схемасын территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитар шартларыннан чыгып сайларга кирәк.

Су чөлтәрләрен божра белән проектларга кирәк. Тупиковые линия сууткәргечләр кулланырга рөхсәт ителә:

тәнәфес вакытында житештерү ихтияжларына су бирү өчен.

аварияне бетерү вакытына су белән тәэммин иту; торбалар диаметры 100 мм дан артмаган хужалык-әчә торган ихтияжларга су бирү өчен;;

янгынга каршы яки хужалык-янгынга каршы кирәк-яракларга су бирү өчен су линиянең озынлыгы 200 метрдан да артмый.

Божра тышкы сууткәргеч чөлтәрләре эчке сууткәргечләр биналар һәм корылмалар рөхсәт ителми.

5.1.5. Торак пунктларның канализация системаларын проеклаштырырга кирәк.

СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.01-85* "биналарның эчке сууткәргече һәм канализациясе", СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе

СНиП 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы чөлтәрләр һәм корылмалар», СП 42.13330.2011

СНиП 2.07.01-89 * актуальләштерелгән редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына семинар-киңәшмә узды (12 бүлек).

Расчетное удельное среднесуточное ташландык сularның көнкүреш юынты сularны кабул ителә

су сибүгә киткән чыгымны исәпкә алмайча, тәүлеклек уртача куллануга тигез территорияләр һәм яшел үсентеләр.

Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә уртача тәүлеклеклек уртача хезмәт хакы

авыл торак пунктлары өчен 1 кешегә 150л/тәүлек күләмендә ташландык сularны агузуны кабул итәргә рөхсәт ителә.

Ағынты сularның чистарту корылмалары мәйданчыгын жылы чорда жилләр өчен, су агымы буенча түбәнрәк булган торак пунктның торак төзелешенә карата юнәлеш жилләре өчен аерым яктан урнаштырырга кирәк.

5.2. Авыл халкының норматив ихтияжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр

авыл жирлекләре чикләрендә урнашкан транспорт объектларында, курсәтелгән объектларны урнаштыру

5.2.1. Торак пунктлар территориясендә урам һәм юл чөлтәренең үткәрү мөмкинлеге автомобильләштерү дәрәҗәсеннән чыгып билгеләнә.

Авыл торак пунктлары өчен 2025 елга кадәр исәп-хисап чорына автомобильләштерү дәрәҗәсе

пунктларны 1000 кешегә тигез 440 автомобиль кабул итәргә кирәк.

5.2.2. Магистраль урамнарда һәм юллarda жайга салынулы хәрәкәт чикләрендә урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр 200-300 метр интервалы белән бер дәрәҗәдә жәяүлеләр кичуен күздә тотарга кирәк.

5.2.3. Жәмәгать транспорты тукталышлары арасында ераклык

ижтимагый үзәк чикләрендә урта, зур һәм эре авыл торак пунктлары-300 метр.

5.2.4. Торак пунктлар һәм объектлар чикләрендә автомобиль юлларын проеклау жирлекнән жирле әһәмияттәге объектларына караган транспорт чараларын СП 42.13330.2011 СНиПның актуальләштерелгән редакциясе-2.07.01-89*таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк.«Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (11 бүлек, күшүмталар һәм, К, Л).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше һәм торак төзелеше төрләренең исәп-хисап курсәткечләре гамәлдәгә һәм фаразланыла торган социаль-демографик вәзгиятъне һәм халкының керем дәрәҗәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелеше характеристына туры китереп, төзелеш төрләре бүлеп бирелә, таблицада китерелгән 11.

№ узгэрту	Торак төзелеше тибы	Төзелеш характеристикалары
1	Азкатлы торак төзелеше	биеклеге 3кә катка кадәр булган индивидуаль усадьба төзелеше катка кадәр; блокланган торак йортлар белән төзү биеклеге 3 катка кадәр; күп фатирлы торак йортлар төзү биеклеге 4 катка кадәр
2	Урта катлы торак төзелеше	күп фатирлы торак йортлар төзү биеклеге 5-8 катлы
3	Күп катлы торак төзелеше	күп фатирлы торак йортлар төзү биеклеге нче 9 кат hәм югарырак

Торак төзелеше төрләрен бүлеп би्रү, аларны оештыруга карата таләпләрне билгеләү авыл жирлегеннән файдалану hәм төзелеш қагыйдәләре белән башкарыла.

5.3.3. Торак пунктларда торак төзүнең норматив параметрлары түбәндәгечә билгеләнә: СНИП2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр hәм авыл жирлекләрен планлаштыру hәм төзү»темасына түгәрәк өстәл узды.

5.4. Авыл халкының норматив ихтияжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура объектларында.

массакүләм спорт чараларын урнаштыру, әлеге объектларны урнаштыру

5.4.1. Авыл жирлеге халкының объектларда норматив ихтияжын билгеләү мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура hәм массакүләм спорт кирәк тормышка ашырырга кирәк булган ихтияжларын канәгатьләндерү, төрле халкының социаль-демографик төркемнәре.

5.4.2. Әлеге объектларны урнаштыруны якынлыкны исәпкә алып карага кирәк башка шундый ук объектлар, транспорт элемтәләрен оештыру, урамнар, юллар hәм жәүлеләр юллары чөлтәре белән үзара бәйләнештә.

5.4.3. Мәдәният, массакүләм ял итү объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре қуләме,

ял, физик культура hәм массакүләм спортны проектлау бирeme нигезендә кабул итәргә кирәк.

5.4.4. Физик культура hәм массакүләм спорт объектларын бергә алып бару рөхсәт ителә спорт объектлары белем бири мәктәпләре hәм башка уку йортлары, ял hәм мәдәният учреждениеләре.

5.5. Мәгълүматлаштыру hәм элемтә объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда урнаштыру зарур

телекоммуникация системаларын, эфирлы цифрлы телевидениене күмәк кабул итү системаларын hәм бер үк вакытта өч элемтә операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәkle булган эчке коммуникацияләр буенча йорт эчендәге элемтә чөлтәрләрен урнаштыру.

5.5.2. Мәгълүматлаштыру hәм элемтә объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре мәйданы

12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

12 нче таблицада

№ узгәртү	Объектның исеме	Участок мэйданы
1	Почта элемтәсе бүлеге	700-1200 кв.м
2	Автоматик телефон станциясе	0,25 га
3	Автоматик телефон станциясе	0,3га
4	Концентратор	40-100 кв.м.
5	Терәк-көчәйтү станциясе	0,1-0,15га
6	Блок-чыбыклы тапшырулар станциясе	0,05-0,1га
7	Тавыш трансформатор подстанциясе	50-70 кв.м
8	Кабельле телевидениең техник үзәге	0,3-0,5 га

5.5.3. Элемтә предприятиеләре биналарын жилдән (жил өчен) жилдән үк урнаштырырга кирәк

курше предприятиеләргә яки объектларга карата өстенлек бириү;
зааралы, коррозия-актив, күнелсез сөрүче матдәләр һәм тузан бүләп бириү чыганагы булган технологик процесслар, аларның санитар-саклау зоналарыннан читтә.

5.5.4. Элемтә линияләрен урнаштыру СН таләпләрен туры китереп башкарылырга тиеш 461-74 "элемтә линияләре өчен жир бүләп бириү нормалары".

5.6. Авыл халкының норматив ихтияжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр жирлек территориясендә көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектларында, күрсәтелгән объектларны урнаштыру

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында урнашуны күздә тотарга кирәк автомобиль транспорты өчен подъездлар белән тәэммин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер мәйданчыклары.

Контейнер мәйданчыкларының тиешле күләмен билгеләү өчен чыгып эш итәргә кирәк. контейнерлардан файдаланучы халык саны, калдыклар туплау нормалары, калдыкларны саклау сроклары. Контейнерларның исәп-хисап күләме алар оешкан чорда калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыкларын жыю нормалары күрсәткечләрен тиешле дәрәҗәдә кабул итәргә кирәк

СНиП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе
«Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» темасына "түгәрәк өстәл" үткәрелде.

Жыела торган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап саны вакыт-вакыт кирәк (һәр 5 ел саен) уточнять буенча фактик мәгълүматлар.

13 нче таблицада

Көнкүреш калдыклары төрләре	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны кг	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны литр
Каты: сууткәргеч, канализация белән тәэммин ителгән торак биналардан, үзәк биналардан жылылык һәм газ белән; башка торак биналардан	190-225 300-450	900-1000 1100-2000

Каты көнкүреш калдыкларының гомуми саны: ижтимагый биналарны исәпкә алып	280-300	1400-1500
Сыек әйберләр (булмаганда канализация.	-	2000-3500

5.6.3. Контейнер мәйданчыкларын кимендә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк. торак йортлар, балалар, дәвалау-профилактика учреждениеләре, спорт мәйданчыклары һәм халық ял итә торган урыннар.

5.6.4. Бер мәйданчыкта урнашкан чүп-чар өчен контейнерлар саны тиеш түгел 5 контейнердан артык.

5.6.5. Үзәкләштерелгән ташландык суларны ағызы системасы белән тәэммин ителмәгән торак йорт территориясендә сыек көнкүрещ калдыкларын жыю өчен ишегалды юынтыларын күздә тотарга кирәк.

5.7. Авыл халкының норматив ихтияжларын билгеләү буенча тәкъдимнәр төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында, күрсәтелгән объектларны урнаштыру

5.7.1. Төзелеш чикләрендә төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрнең чагыштырма авырлыгы

торак пунктның (төзелеш территориясенең яшелләндерү дәрәҗәсе) 55% тан да ким булмаска тиеш.

Төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр астында яшелләндерү эшләрен алларга кирәк

гомуми һәм чикләнгән территорияләр, үзбушаткыч агач һәм куак үсентеләре, торак пунктлар территорияләрендә урманнар.

5.7.2. Торак пункттагы яшел үсентеләрне бердәм рәвештә күздә тотарга кирәк системасын исәпкә алып, аның планлаштыру структурасын һәм жирле шартларын.

Яңа территорияләрне проектлаганда һәм гамәлдәге торак территорияләрен реконструкцияләгәндә

пунктта гамәлдәге яшел үсентеләрне максималь рәвештә саклауны һәм куллануны күздә тотарга кирәк.

5.7.3. Гомуми кулланылыштагы яшелләндерү объектлары мәйданнарын күләмдә кабул итәргә кирәк:

парклар-10 гектардан да ким түгел;

бакчалар-кимендә 3 га;

скверлар-0,5 га.

5.7.4. Территорияләрне төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларын урнаштыру принциплары

торак пунктларның, объектларның параметрларын 9 СП42, 13330.2011 бүлек нигезендә актуальләштерелгән СНиП 2.07.01-89 * редакциясе кабул итәргә кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»темасына түгәрәк өстәл узды.

5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.8.1. Бу бүлктә мәрхүмнәң мәетен яки жәсәдләрен бирү юлы белән жирләү юлы белән традицион күмелгән зиратларны урнаштыруга карата таләпләр һәм рекомендацияләр китерелә.

5.8.2. Зират өчен жир участогы күләме 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зиратны урнаштырганда халық саны артуны исәпкә алырга кирәк халық саны коэффициенты, гамәлдәге зиратларның булуы, жир кишәрлеге нормасы бер күмүгә туры килә.

5.8.4. Зиратларны территориягә карата жилле яктан урнаштырырга кирәк

торак пунктларның торак төзелеше.

5.8.5. Яна жирләү урыннары булдыру, гамәлдәге жирләү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиеник үңай нәтижә булганда мөмкин экспертиза.

5.8.6. Авыл зиратларын кимендә 50 метр арага урнаштырырга кирәк.

торак, ижтимагый биналар, спорт-сәламәтләндөрү һәм санатор-курорт объектлары.

5.8.7. Зират өчен бирелгән Участок түбәндәге таләпләргә туры килергә тиеш:

торак пункттан, ачык сулыклардан һәм сулыклардан капма-карши якка авышу; су басу зонасыннан читтә урнашкан;

жир өслегеннән 2,5 метрдан да ким булмаган грунт сularы торышы дәрәҗәсенә ия булу грунт сularының максималь торышы;

1,5 метр тирәнлектә һәм аннан да түбәнрәк коры, пористая туфракка ия булу; туфракның дымлылығы 6-18% чикләрендә.

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл чөлтәрен, су сибүне күздә тотарга кирәк сүүткәргеч яки шахтные кое, тышкы яктырту.

5.8.9. Жирләү участокларының құләмен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

14 нче таблицада

Бер урында жирләү саны бер дәрәҗәдә	Участок зурлығы кинлеге, метр	Жирләү участогының озынлығы - метр
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6/1,8	2,0/4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив таләпләргә туры китереп әзерләнгән хокукий актлар:

Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ; "Оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
"Россия Федерациясендә жирле үзидарә»;
"Жирләү һәм жирләү эше турында» 12.01.1996 ел, № 8-ФЗ Федераль закон;
«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;
Дәрәҗәсен билгеләү турында «Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары 2014 елга кадәр ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәт құрсәтүләр белән тәэмин ителүнен социаль гарантияләре турында» 26.01.2009 ел, № 42 (30.05.2013 елга үзгәрешләр белән).

6.2. Нормативларны әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:
СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;
СП 31.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.04.02-84 * " су белән тәэмин итү.

Тышкы чөлтәрләр һәм корылмалар»;

СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.04.03-85* «Канализация.

Тышкы чөлтәрләр һәм корылмалар»;

СП 59.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 35-01-2001 "биналар һәркем ала алышлык"

халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен корылмалар;

СанПиН 42-128-4690-88 «торак урыннар территорияләрен карап тоту буенча санитар кагыйдәләр»;

2.1.1279-03 «зиратларны, зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм карап тотуга гигиеник таләпләр»;

Россия Федерациясе субъектларының норматив ихтыяжын билгеләү методикасы.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 19.10.1999 ел, № 1683-р күрсәтмәсе белән расланган Социаль инфраструктура объектлары турында;

№ 11-01-2002 " Россия Федерациясендә зиратларны жирләү һәм карап тоту тәртибе турында тәкъдимнәр

Федерация Советы;

Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлаштыру буенча республика нормативлары,

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карапы белән расланган Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты;

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районның шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативлары.

6.3. Нормативларны әзерләгәндә исәпкә алынды:

авыл жирлегенең административ-территориаль бүленеше;

авыл жирлегенең социаль-демографик составы һәм халык тыгызлыгы;

табигать-климат шартлары;

Анатыш авыл жирлегенең социаль-икътисади үсеш программалары;

Балык Бистәсе муниципаль районы;

авыл жирлегенең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе;

жирле үзидарә органнарының һәм кызыксынган затларның тәкъдимнәре

6.4. Жирлекнең төп өлешендә булган жирле эහәмияттәге объектлар исемлеге

нормативларда авыл жирлеге халкының минималь рөхсәт ителгән тәэммин итеш дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булу дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләре, шулай ук нормативлар проектын эшләү буенча техник задание белән билгеләнгән.